

Nr 219.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående tillfällig löneförbättring åt viss personal vid marinen; given Stockholms slott den 14 mars 1919.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvärsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att

a) till beredande av tillfällig löneförbättring under år 1920 åt viss personal vid marinen bevilja under femte huvudtiteln på extra stat för år 1920 ett förslagsanslag av 1,275,000 kronor;

b) godkänna de vid detta protokoll såsom Bil. A fogade grunder för den tillfälliga löneförbättringens utgående;

c) *dels* besluta, att beträffande annan personal än marinläkare av 2. graden samt mariningenjör- och marinläkarstipendiater skola för åtnjutande av den tillfälliga löneförbättringen gälla följande villkor och bestämmelser, nämligen

att med beställning eller befattning, för vilken löneförbättring utgår, ej må förenas annan till den civila förvaltningen hörande tjänst å rikets stat än gymnastiklärarybefattning eller annan tjänst å riksdagens stat; samt

att med sådan beställning eller befattning ej heller må förenas vare sig annan till den militära förvaltningen hörande befattning eller gymnastiklärarybefattning eller tjänst å kommuns stat eller uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är försett med Kungl. Maj:ts oktroj eller blivit registrerat såsom aktiebolag, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag som helst, såframt ej, vad angår beställnings- eller befattningshavare, som av Kungl. Maj:t utnämnes, Kungl. Maj:t och, vad angår innehavare av annan beställning eller befattning, den, som äger tillsätta beställningen eller befattningen, uppå därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågavarande tjänst, uppdrag eller

befattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen vid försvarsväsendet, finner tjänsten, uppdraget eller befattningen kunna få mottagas och tillsvidare bibehållas;

dels förklara, att en var, som under år 1920 tillträder beställning eller befattning, å vilken omförmälda villkor och bestämmelser för den tillfälliga löneförbättringens åtnjutande skola gälla, skall vara pliktig underkasta sig samma villkor och bestämmelser, ävensom att förutvarande innehavare av dylika beställningar eller befattningar, vilka icke före viss av Kungl. Maj:t fastställd tid anmäla, att de vilja underkasta sig nyssnämnda villkor och bestämmelser och som icke lagligen kunna därtill förbindas, icke skola för år 1920 eller någon del därav uppbära tillfällig löneförbättring;

d) medgiva, att från det på extra stat för år 1919 under femte huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till tillfällig löneförbättring för viss personal vid marinen må för år 1919 till nedan angivna befattningshavare utgå tillfällig löneförbättring med följande belopp, för helt år räknat, nämligen

till stammen tillhörande flaggmän samt till chefen för kustartilleriet	1,500 kronor	
» flottans resp. kustartilleriets stam tillhörande kommandörer och överstar ävensom till marinöverintendenten och marinöverläkaren, utöver det belopp av 800 kronor, som enligt fastställda grunder tillkommer dem såsom tillfällig löneförbättring för år 1919, ytterligare	400	»
» den officer med kommandörs lön, som innehar chefsbefattning i marinförvaltningen eller marinstaben, stationsbefälhavarbefattning eller befattningen såsom högste befälhavare över kustflottan och åtnjuter för sådant fall utgående särskilt arvode, utöver det belopp av 650 kronor, som enligt fastställda grunder tillkommer honom såsom tillfällig löneförbättring för år 1919, ytterligare	550	»
» marinöverdirektören, utöver den honom enligt fastställda grunder för år 1919 tillkommande löneförbättring av 650 kronor, ytterligare	850	»
» biträdande stationsingenjör	1,000	»
» poliskommissarien vid flottans station i Karlskrona A. Mårtensson	800	»

allt med iakttagande i tillämpliga delar av de för den tillfälliga löneförbättringens åtnjutande gällande särskilda föreskrifter;

e) medgiva, att tillfällig löneförbättring må för år 1920 utgå till marindirektören av 1. graden i flottan Carl Eric Richson med enahanda belopp som till marindirektör av 1. graden på stat och till sergeanten över stat vid kustartilleriet Anders Gustaf Sjöqvist med enahanda belopp som till tyghantverkare vid armén.

GUSTAF.

Erik Palmstierna.

---

*Utdrag av protokollet över sjöförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 14 mars 1919.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETERSSON,
SCHOTTE,
PETRÉN,
NILSON,
friherre PALMSTIERNA,
RYDÉN,
UNDÉN,
THORSSON.

Departementschefen, statsrådet friherre Palmstierna anhöll härefter att få underställa Kungl. Maj:ts prövning frågan angående tillfällig löneförbättring under år 1920 för viss personal vid marinen samt anförde därvid följande.

Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning beslöt 1918 års lagtima riksdag, att viss personal vid marinen skulle under åren 1918 och 1919 komma i åtnjutande av tillfällig löneförbättring enligt vissa av riksdagen godkända grunder. För bestridande av därmed förenade kostnader anvisade riksdagen dels å tilläggsstat för år 1918 ett förslagsanslag av 1,330,000 kronor, dels ock å extra stat för år 1919 ett förslagsanslag av 1,275,000 kronor.

I överensstämmelse med riksdagens beslut utfärdades den 20 juni 1918 dels kungörelse angående grunder för tillfällig löneförbättring

under åren 1918 och 1919 för viss personal vid marinen, dels ock kungörelse angående villkor och bestämmelser för den tillfälliga löneförbättringens åtnjutande. (Svensk författningssamling nr 409 och 410).

Jämlikt den 14 juni 1918 av Kungl. Maj:t givet bemyndigande hava särskilda sakkunniga tillkallats för att inom sjöförvarsdepartementet biträda med verkställande av utredning och avgivande av förslag rörande definitiv löne reglering för marinens personal. Då emellertid förslag härutinnan icke kan föreläggas innevarande års riksdag, torde tillfällig löneförbättring böra utgå jämväl under år 1920. I enlighet härmed har Kungl. Maj:t under punkten 74 av femte huvudtiteln i årets statsverksproposition föreslagit riksdagen att, i avvaktan på den proposition angående beviljande av anslag till tillfällig löneförbättring för viss personal vid marinen, Kungl. Maj:t kunde komma att till riksdagen avlåta, bland de extra förslagsanslagen å femte huvudtiteln för år 1920 beräkna ett belopp av 1,275,000 kronor.

Med skrivelse den 24 januari 1919 hava nu förenämnda sakkunniga, i vilkas uppdrag ingått bland annat att framlägga förslag till den tillfälliga löneförbättring för vissa personalgrupper, som — utöver vad som genom beslut vid 1918 års lagtima riksdag medgivits för åren 1918 och 1919 — tilläventyrs kunde befinnas erforderlig, överlämnat förslag till grunder för tillfällig löneförbättring under år 1920 för viss personal vid marinen. De sakkunniga hava därvid framhållit, att, då nu gällande, genom kungl. kungörelsen den 20 juni 1918 meddelade bestämmelser rörande tillfällig löneförbättring för personal vid marinen icke ägt tillämpning fullt ett år, de sakkunniga givetvis icke kunnat i förevarande sammanhang ifrågasätta någon mera ingripande förändring i dessa bestämmelser. Det uppgjorda förslaget till grunder för tillfällig löneförbättring under år 1920 innebure följaktligen endast smärre jämförelser i de nu gällande grunderna.

Förslag
av 1918 års
sakkun-
niga.

Över de sakkunnigas förslag har marinförvaltningen den 17 februari 1919 avgivit infortrat utlåtande och därvid anfört, att förvaltningen, som ej haft tillfälle att inhämta lokalmyndigheternas yttranden i ärendet, icke hade något att erinra mot förslaget, men att ämbetsverket ville ånyo framhålla vad det i utlåtande den 8 april 1918 yttrat i avseende å grunderna för en definitiv löne reglering.

Utlåtande av
marin-
förvaltningen.

Jag övergår nu till att närmare redogöra för de olikheter, som det av de sakkunniga framlagda förslaget företer vid jämförelse med förut-

Förslagets
detaljer.

nämnda kungörelse den 20 juni 1918 och vilka icke äro föranledda av att löneförbättringen avser olika år eller eljest äro av rent formell natur.

**Flaggmän
(chefen för
kust-
artilleriet).**

Enligt de för åren 1918 och 1919 fastställda grunderna för den tillfälliga löneförbättringen vid marinen utgår sådan förmån icke till personal i flaggmans tjänsteställning (chefen för kustartilleriet). Ej heller har tillfällig löneförbättring beviljats arméns personal i generals tjänsteställning med undantag för generalfältläkaren.

1917 års sak-
kunnigas
ståndpunkt i
frågan.

De sakkunniga, vilka jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 juni 1917 voro tillkallade för utarbetande av förslag rörande tillfällig löneförbättring från och med år 1918 för viss personal vid armén och marinen, uttalade sig i sitt betänkande den 5 mars 1918, i samband med angivande av riktlinjerna för en blivande definitiv lönereglering för de militära beställningshavarna, även i fråga om avlöningen till generalspersoner och flaggmän. I sådant avseende erinrade de sakkunniga, att av de civila befattningshavare, med vilka generalspersoner och flaggmän väl närmast vore att jämföra, endast ett fåtal fått sina avlöningar reglerade under de senare åren; för de flesta utginge avlöningarna enligt grunder, som fastställts år 1907 eller tidigare. En jämförelse mellan de sålunda bestämda avlöningarna och de löneförmåner, som tillkomme generalspersoner och flaggmän, syntes ådagalägga, att de senare vore i avlöningshänseende ungefär jämnställda med förenämnda civila befattningshavare.

Inom de sakkunniga hade visserligen röster höjts för att i förevarande sammanhang borde avgivas förslag till en definitiv lönereglering även för generalspersoner och flaggmän, att läggas till grund för en tillfällig löneförbättring, och hade därvid särskilt av de officerare, vilka efter vederbörligt förordnande haft att delta i de sakkunnigas överläggningar, uttalats, att avlöningen för ifrågavarande beställningar borde beräknas åtminstone till det för landshövdingar lägst utgående kontanta lönebeloppet eller 13,000 kronor. Av skäl, som nyss anförts, och då det syntes lämpligast, att en definitiv lönereglering för såväl nämnda civila befattningshavare som generalspersoner och flaggmän komme till stånd i ett sammanhang, hade de sakkunniga stannat vid att icke för det dåvarande upptaga berörda spörsmål till prövning.

I enlighet med den ståndpunkt, som 1917 års sakkunniga sålunda intogo till frågan om en definitiv lönereglering för generalspersoner och

flaggmän, hemställde de sakkunniga icke heller om tillfällig löneförbättring åt sådana beställningshavare.

I det utlåtande över de sakkunnigas förslag, som inforrades från marinförvaltningen, uttalade emellertid detta ämbetsverk ett beklagande, att de sakkunniga ansett sig böra lämna flaggmansgraden utan löneförbättring då liksom vid flera föregående löneregleringar för övrig militär personal. I det protokoll, som vidfogats betänkandet, vore så vägande skäl anförda för att denna fåtaliga personalkategori borde medtagas vid den tillfälliga löneförbättringen, att det syntes ämbetsverket anmärkningsvärt, att de sakkunniga likväl ansett sig kunna underlåta att avgiva förslag härom allenast på det skäl, att de civila befattningshavare, med vilka de sakkunniga ansett sig böra jämnställa dem, kunde komma att få vänta på sin lönereglering. Tvärtom torde så mycket mer alla skäl tala för att de militära löneskalorna bleve uppbyggda i ett sammanhang, som generalspersoner och flaggmän varit i stort sett uteslutna från löneförbättringar vid samtliga regleringar ända sedan år 1875. Uppenbart torde åtminstone vara — anförde marinförvaltningen — att till följd av penningvärdets fall denna personals avlöningsförmåner i sak högst väsentligt reducerats och icke längre kunde tillnärmelsevis förslå för de behov, som de ursprungligen varit avsedda att fylla. Under sådana förhållanden kunde det icke anses rättvist, än mindre billigt, att låta dessa befattningshavare allt fortfarande vänta på avlöningsförbättring. Det överensstämde med visshet icke heller med statsintresset att låta samtliga avlöningar utom de högsta komma i åtnjutande av förhöjningar, motsvarande penningvärdets fall. Då det visat sig, att konkurrensen med de privata företagen gjort sig gällande jämväl i avseende å personalen vid marinen och armén, syntes det ligga i öppen dag, att ett bibehållande vid försvaret av den personal, som kunde vara skickad och vuxen att uppbära det ansvar och fylla de värv, som vore pålagda försvarets främste målsmän både i fred och i krig, måste förutsätta sådan slutavlöning, att den kunde vara för denna personal eftersträvansvärd såsom ekonomiskt slutmål. Statsmakterna syntes också hava riktigt uppfattat detta statsintresse, då de för år 1918 i motsats mot det föregående beviljat krigstidstillägg jämväl för de högst avlönade funktionärerna.

Myndigheternas yttranden över 1917 års sakkunnigas förslag.

Marinförvaltningen hade förut framhållit, hurusom de säregna militära tjänstgöringsförhållandena, från vilka generalspersoner och flaggmän ingalunda vore undantagna, medförde ekonomiska uppoffringar för den militära personalen utan motsvarighet för den civila, samt att till följd

härav en jämförelse med de civila befattningshavarna icke kunde utfalla i allt riktigt. För marinförvaltningen stode det klart, att försvarets främste målsmän icke kunde på en väl avmätt löneskala ställas lägre än rikets landshövdingar. Då det emellertid nu gällde allenast en tillfällig löneförbättring, ansåge sig ämbetsverket kunna inskränka sig till att för sådant ändamål föreslå ett belopp av 1,200 kronor för marinens flaggmän och generalsperson. Härmed skulle deras sammanlagda avlöning kunna anses komma att ungefärligen motsvara den kontanta avlöning, som i allmänhet tillkomme landshövding.

Beträffande arméns generalspersoner hemställde arméförvaltningen, att även till dessa beställningshavare tillfällig löneförbättring måtte få utgå med 1,200 kronor.

Kungl. Maj:ts
proposition nr
362 till 1918
års lagtima
riksdag.

Vid frågans behandling inför Kungl. Maj:t, i samband med avlåtande av proposition till 1918 års lagtima riksdag (nr 362) angående tillfällig löneförbättring under åren 1918 och 1919 åt viss personal vid marinen, framhöll jag, med avseende å den av marinförvaltningen liksom förut hos de sakkunniga framförda jämförelsen mellan generalspersoner (flaggmän) och landshövdingar, till en början, att sistnämnda befattningshavare fått sina löneförmåner i huvudsak reglerade jämlikt nådigt brev den 28 november 1871 och sedermera fastställda genom beslut vid 1884 års riksdag. Därvid tillerkändes landshövdingarna, förutom bostadsförmån, kontant avlöning att utgå med i allmänhet 13,000 kronor och i vissa fall än högre belopp. Landshövdingarnas löneförmåner sattes sålunda högre än den avlöning, som ungefär samtidigt bestämdes för generalspersoner och flaggmän. Å andra sidan borde, vad anginge övriga chefsplatser inom den civila förvaltningen, erinras, att enligt gällande bestämmelser avlöningen till generaldirektör såsom regel utginge med 11,000 kronor. Visserligen hade under de senare åren en del undantag härifrån gjorts, varvid högre avlöning tillerkänts dylika befattningshavare, men för flertalet generaldirektörer — exempelvis cheferna för statskontoret, byggnadsstyrelsen, generaltullstyrelsen och domänstyrelsen¹⁾ — liksom även för generalkrigskommissarien vore avlöningen alltjämt begränsad till nämnda belopp, 11,000 kronor.

Vad av marinförvaltningen anförts såsom motivering för förslaget att tillerkänna generalspersoner och flaggmän tillfällig löneförbättring funne departementschefen visserligen i och för sig äga ett visst berättigande, men med ungefär lika fog syntes de av marinförvaltningen anförda förhållandena kunna åberopas såsom motiv för löneförbättring åt

¹⁾ Avlöningen till domänstyrelsens chef har från och med år 1919 höjts till 15,000 kronor.

innehavare av åtskilliga chefsplatser inom den civila förvaltningen. Det ville under dessa förhållanden synas, som om de sakkunniga haft goda skäl för sin mening, att en definitiv löne reglering för såväl chefer inom den civila förvaltningen som generalspersoner och flaggmän borde komma till stånd i ett sammanhang och sålunda frågan om en löneförbättring för generalspersoner och flaggmän icke för det dåvarande upptagas till avgörande.

I enahanda riktning uttalade sig chefen för lantförsvarsdepartementet vid avlåtande till riksdagen av proposition (nr 361) angående tillfällig löneförbättring under åren 1918 och 1919 åt viss personal vid armén.

Något förslag rörande löneförbättring för generalspersoner och flaggmän upptogs sålunda icke i de till riksdagen avlätna propositionerna i ämnet. I särskilda inom båda kamrarna väckta motioner påyrkades dock, att tillfällig löneförbättring måtte tillerkännas nämnda beställningshavare med 1,200 kronor för år.

I anledning av Kungl. Maj:ts proposition framställdes emellertid i särskilda inom riksdagens båda kamrar väckta motioner förslag om, att tillfällig löneförbättring måtte tillerkännas generalspersoner och flaggmän med 1,200 kronor för år.

Motioner
i ämnet vid
1918 års lag-
tima riksdag.

I utlåtande den 31 maj 1918 (nr 182) rörande den tillfälliga löneförbättringen för viss personal vid marinen yttrade statsutskottet, att utskottet icke ansett sig kunna tillstyrka det i motionerna framlagda förslaget. Utskottet återopade härvid sitt samma dag avgivna utlåtande (nr 181) angående tillfällig löneförbättring åt viss personal vid armén, däri utskottet förklarar sig dela den av såväl de sakkunniga som departementschefen uttalade uppfattningen, att löneförmånerna för cheferna inom den civila förvaltningen och för generalspersoner och flaggmän borde i ett sammanhang regleras.

Statsut-
skottets ut-
låtande.

Riksdagens beslut i denna punkt utföll i enlighet med utskottets avstyrkande hemställan.

Riksdagens
beslut.

Frågan om beredande av förbättrade avlöningsförhållanden för såväl cheferna inom den civila förvaltningen som för generalspersoner och flaggmän upptogs sedermera i samband med Kungl. Maj:ts beslut den 16 september 1918, då uppdrag lämnades 1902 års löne regleringskommitté att verkställa utredning beträffande tillfällig löne reglering för befattningshavare vid statsdepartementen, centrala ämbetsverk, hovrätterna och andra grenar av den civila statsförvaltningen.

Förslag av
1902 års löne-
reglerings-
kommitté
rörande för-
bättrande av
avlöningsför-
hållandena för
cheferna inom
den civila för-
valtningen.

Till statsrådsprotokollet för nämnda dag anförde nämligen chefen för finansdepartementet beträffande de personalgrupper, som den ifrågasatta löneregleringen borde avse, bland annat följande.

Enligt den från och med år 1919 gällande tillfälliga löneregleringen för kommunikationsverken skulle byråchefer i dessa verk under vissa förhållanden komma i åtnjutande av högre avlöningsförmåner än som tillkomme en del chefer för centrala ämbetsverk. Detta torde nödvändiggöra, att en utredning komme till stånd, huruvida icke någon löneförbättring borde tillerkännas ej blott de centrala ämbetsverkens chefer utan även andra befattningshavare, vilkas avlöningsförmåner vore fastställda till samma eller högre belopp än dem, som utginge å nämnda chefsbefattningar.

Det borde erinras, att även för de högsta beställningshavarna inom militärväsendet en löneförbättring blivit på visst sätt ställd i utsikt, i det att statsutskottet år 1918, vid behandling av väckta motioner om tillfällig löneförbättring för generalspersoner och flaggmän, förklarade sig dela »den av såväl de sakkunniga som departementschefen uttalade uppfattningen, att löneförmånerna för cheferna inom den civila förvaltningen och för generalspersoner och flaggmän böra i ett sammanhang regleras».

Med anledning av ovanberörda, den 16 september 1918 meddelade uppdrag avgav lönereglerykommittén den 20 november 1918 betänkande och förslag rörande tillfällig lönereglering för befattningshavare vid statsdepartementen, centrala ämbetsverk, hovrätterna m. m. I detta betänkande angav lönereglerykommittén till en början, vilka särskilda grupper av befattningshavare enligt kommitténs mening borde inbegripas i det förslag, som det ålåg kommittén att framlägga.

I sådant avseende erinrade lönereglerykommittén, hurusom enligt chefens för finansdepartementet berörda uttalande utredning borde åstadkommas, huruvida icke någon löneförbättring borde tillerkännas ej blott de centrala ämbetsverkens chefer utan även andra befattningshavare, vilkas avlöningsförmåner vore fastställda till samma eller högre belopp än dem, som utginge å nämnda chefsbefattningar. Sådana befattningshavare vore statsråd, justitieråd, regeringsråd, landshövdingar m. fl., och komme lönereglerykommittén att närmare yttra sig rörande den löneförbättring, som syntes böra för dem ifrågakomma. Då emellertid lönereglerykommitténs uppdrag endast avsåg befattningshavare vid den civila statsförvaltningen, tillhörde det givetvis icke kommittén att avgiva något förslag angående löneförbättring till de högsta beställningshavarna inom militärväsendet, generalspersoner och flaggmän, liksom det ej heller

syntes ankomma på kommittén att föreslå några avlöningstillägg för, bland andra, kommunikationsverkens chefer, vilkas avlöningar icke undergått någon ändring vid de år 1918 för dessa verk avägabragta lönereglerna.

Beträffande de belopp, som i särskilda fall borde utgå såsom löneförbättring för befattningshavare inom den civila förvaltningen, fann sig kommittén böra i första hand taga hänsyn till de tillfälliga lönereglerna, som från och med år 1919 genomförts för personalen vid de affärsdrivande verken. I enlighet härmed föreslog kommittén för de inom centralförvaltningen anställda manliga befattningshavarna inom de tre normalgraderna följande löneförbättringsbelopp, nämligen:

för befattningshavare i tredje normalgraden (byråchefer m. fl.) 1,000 kronor eller 12,3 procent å nuvarande begynnelseavlöningen, 8,100 kronor,

för befattningshavare i andra normalgraden (sekreterare, kamrerare m. fl.) likaledes 1,000 kronor eller 17,2 procent å nuvarande begynnelseavlöningen, 5,800 kronor, samt

för befattningshavare i första normalgraden (notarier, bokhållare, revisorer m. fl.) 900 kronor eller 22,5 procent å nuvarande begynnelseavlöningen, 4,000 kronor.

Vad beträffade befattningshavare med högre avlöning än den för tredje normalgraden gällande, kunde visserligen, yttrade kommittén, starka skäl anses föreligga att för åtskilliga av dessa befattningshavare föreslå avlöningsreglering efter helt andra grunder än dem kommittén eljest funnit sig böra tillämpa i sitt föreliggande utlåtande. Under nu givna förutsättningar måste emellertid kommittén inskränka sig till att för samtliga ifrågavarande befattningshavare föreslå en löneförbättring att utgå med procentuellt ungefär enahanda belopp, som ifrågasatts för tredje normalgraden. I sådana fall, då avlöningen för dylika högre befattningshavare icke överstege 10,000 kronor, borde sålunda löneförbättringen bestämmas till 1,200 kronor; där avlöningen utgjorde 11,000—13,000 kronor, syntes löneförbättringen böra utgå med 1,500 kronor, och för högre avlöningar än 13,000 kronor borde löneförbättringsbeloppet sättas till 2,000 kronor.

Enligt vad sålunda anförts, skulle den löneförbättring, som av kommittén ansåges böra tillkomma de vid centralförvaltningen anställda befattningshavarna med avlöning i någon av de tre normalgraderna eller med högre avlöning än den för tredje normalgraden bestämda, i nedan angivna fall utgå med följande belopp:

Nuvarande avlöning (begynnelseavlöning). Kronor	Löneförbättring.	
	Kronor	Procent
15,000 och högre	2,000	Högst 13,3
11,000—13,000	1,500	11,5—13,6
9,000—10,000	1,200	12,0—13,3
8,100 (tredje normalgraden)	1,000	12,3
5,800 (andra »)	1,000	17,2
4,000 (första »)	900	22,5

Vid tillämpning av dessa regler föreslog kommittén för nedan angivna befattningshavare med högre avlöning än den för tredje normalgraden gällande följande löneförbättringsbelopp:

överdirektör i kontrollstyrelsen, riksarkivarie, riksbibliotekarie m. fl.	med	9,000 kr. avlön.	1,200 kr.
marinöverkommissarie	»	9,500 »	1,200 »
expeditionschef, överdirektör i fångvårdsstyrelsen m. fl.	»	10,000 »	1,200 »
statssekreterare, justitiekansler, generaldirektörer i ett flertal verk, generalkrigskommissarie	»	11,000 »	1,500 »
president, överdirektör och souschef i domänstyrelsen	»	12,000 »	1,500 »
justitieråd, regeringsråd	»	13,000 »	1,500 »
landshövdingar i 22 län	»	13,000 »	2,000 »
generaldirektör i medicinalstyrelsen och domänstyrelsen	»	15,000 »	2,000 »
landshövding i Malmöhus län	»	15,500 »	2,000 »
landshövding i Göteborgs och Bohus län	»	17,000 »	2,000 »

I statsverkspropositionen till 1919 års riksdag har Kungl. Maj:t — med anmälan att frågan om tillfällig löneroglering för den i lönerogleringskommitténs uppdrag avsedda personalen ännu icke slutbehandlats, vadan proposition i ämnet först senare kunde föreläggas riksdagen — föreslagit riksdagen att under de särskilda huvudtitlarna på tilläggsstat för år 1919 och på extra stat för år 1920 beräkna för ändamålet erforderliga medel. På sätt av lönerogleringskommittén ifrågasatts, är nämligen avsett, att löneförbättringen skall komma vederbörande befattningshavare till godo redan från början av år 1919.

Beträffande förenämnda fråga hava nu 1918 års sakkunniga anfört följande.

Såsom löneregeringskommittén uttalat, hade det icke tillhört densamma att avgiva något förslag rörande löneförbättring för de högsta beställningshavarna inom försvarsväsendet, och hade denna fråga icke heller i annan ordning hittills varit föremål för utredning. På grund av statsutskottets ovanberörda yttrande i utlåtande den 31 maj 1918 samt det av chefen för finansdepartementet gjorda uttalandet den 16 september 1918 syntes emellertid berörda spörsmål nu böra upptagas till bedömande, i syfte att 1919 års riksdag måtte komma i tillfälle att i ett samband pröva avlöningsförhållandena för cheferna inom den civila förvaltningen och för innehavarna av de officersbeställningar vid försvarsväsendet, som vore avsedda för generaler och flaggmän. De sakkunniga hade därför, i enlighet med sitt uppdrag, funnit sig nu böra till behandling företaga frågan om löneförbättring för sistnämnda beställningshavare.

1918 års
sakkunniga.

Inom 1917 års militära avlöningssakkunniga hade, såsom ovan nämnts, blivit ifrågasatt huruvida icke vid en definitiv löneroglering avlöningen för generalspersoner och flaggmän borde beräknas till det för landshövdingar hittills lägst utgående kontanta beloppet eller 13,000 kronor, och hade marinförvaltningen föreslagit i utlåtande över de sakkunnigas förslag, att såsom tillfällig löneförbättring måtte få till nämnda beställningshavare utgå ett belopp av 1,200 kronor.

Marinförvaltningen hade även i sitt den 14 oktober 1918 avgivna förslag till beräkning av utgifterna under riksstatens femte huvudtitel för år 1920 förklarar sig icke kunna underlåta att på de skäl, som anförts i dess ovannämnda utlåtande, upprepa sitt förslag, att jämväl flaggmän och chefen för kustartilleriet måtte komma i åtnjutande av tillfällig löneförbättring å 1,200 kronor.

Vid övervägande av detta spörsmål hade de sakkunniga stannat vid den meningen, att under nuvarande förhållanden, då fråga föreläge om tillfällig löneroglering för de civila ämbetsverkens chefer m. fl. högre civila ämbetsmän, bland dem landshövdingarna, jämförelsen mellan förevarande militära beställningshavare och landshövdingarna icke torde kunna upprätthållas. De sakkunniga hade i stället, vad anginge beställningarna för marinens flaggmän (chefen för kustartilleriet), ansett sig böra hemställa, att för innehavarna av dessa beställningar måtte få utgå en tillfällig löneförbättring av 1,500 kronor för år eller samma belopp, som av 1902 års lönerogleringskommitté föreslagits att såsom regel tilldelas de chefer för civila ämbetsverk m. fl. civila befattningshavare, vilkas avlöning ut-

gjorde lägst 11,000 och högst 13,000 kronor. Innehavarna av ifrågavarande officersbeställningar skulle alltså erhålla samma löneförbättring som flertalet generaldirektörer, generalkrigskommissarien, presidenter, justitieråd och regeringsråd m. fl.

Av de 6 beställningshavare, om vilka här vore fråga, hade 5 sin förläggningssort i Stockholm och åtnjöte på grund därav inkvarteringsbidrag med 300 kronor högre belopp, än som tillkomme den återstående. Totalavlöningen utgjorde sålunda för de förstnämnda 12,055 kronor och för den sistnämnda 11,755 kronor. I överensstämmelse med de grunder, som enligt beslut av 1918 års lagtima riksdag nu gällde rörande tillfällig löneförbättring för viss personal vid marinen, torde emellertid någon åtskillnad i avseende å löneförbättringens belopp icke böra göras mellan nämnda båda grupper av beställningshavare.

Vid bifall till de sakkunnigas förslag komme sammanlagda avlöningen för marinens flaggmän (chefen för kustartilleriet) att uppgå till respektive 13,555 kronor och 13,255 kronor. I procent av den hittills utgående avlöningen komme löneförbättringsbeloppet, 1,500 kronor, att utgöra respektive 12.4 och 12.8 procent.

Den årliga kostnaden för beredande av ifrågavarande tillfälliga löneförbättring komme att utgöra $6 \times 1,500$ kronor eller 9,000 kronor.

Såsom ovan anförts, vore det avsett, att den tillfälliga löneförbättringen för befattningshavare vid statens civila verk skulle utgå redan från början av år 1919. I överensstämmelse härmed borde motsvarande, av de sakkunniga nu föreslagna förmån för ifrågavarande officerare tillerkännas vederbörande redan från nyssnämnda tidpunkt. I § 1 av det uppgjorda förslaget till grunder för tillfällig löneförbättring åt viss personal vid marinen för år 1920 hade bland personal, som skulle komma i åtnjutande av dylik löneförbättring, upptagits flaggmän (chefen för kustartilleriet). Vad åter anginge år 1919, syntes i sammanhang med avlåtande till riksdagen av förslag rörande tillfällig löneförbättring för år 1920 åt viss personal vid marinen böra särskilt utverkas riksdagens medgivande, att från det på extra stat för år 1919 under riksstatens femte huvudtitel uppförda förslagsanslag till tillfälliga löneförbättring för viss personal vid marinen finge för år 1919 till stammen tillhörande flaggmän (chefen för kustartilleriet) utgå tillfällig löneförbättring till belopp av 1,500 kronor för helt år räknat, med iakttagande i tillämpliga delar av de särskilda föreskrifter, som enligt beslut av 1918 års lagtima riksdag skulle lända till efterrättelse beträffande den då beviljade tillfälliga löneförbättringen under åren 1918 och 1919 för viss personal vid marinen.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, har frågan om löneförbättring åt generalspersoner och flaggmän ansetts böra lösas i samband med frågan om förbättrade avlöningsförhållanden för cheferna inom den civila förvaltningen. Sedan 1902 års löneregeringskommitté den 20 november 1918 avgivit förslag rörande tillfällig löneförbättring för bland andra flertalet av nämnda chefer, har Kungl. Maj:t denna dag beslutit avlåtande av proposition i ämnet till riksdagen i överensstämmelse med det av löneregeringskommittén framställda förslaget. Vid sådant förhållande torde framställning till riksdagen nu jämväl böra göras om beredande av tillfällig löneförbättring för flaggmän samt chefen för kustartilleriet.

Departements-
chefen.

Det belopp, varmed den tillfälliga löneförbättringen åt flaggmän och chefen för kustartilleriet skulle utgå, har av de sakkunniga föreslagits till 1,500 kronor för år räknat eller samma belopp, som 1902 års löneregeringskommitté ansett böra i regel utgå till chefer för civila ämbetsverk m. fl. civila befattningshavare, vilkas avlöning utgör lägst 11,000 och högst 13,000 kronor. Då Kungl. Maj:t uti sin nyssnämnda proposition anslutit sig till löneregeringskommitténs sålunda framställda förslag, finner jag mig böra tillstyrka, att den tillfälliga löneförbättringen jämväl för flaggmän och chefen för kustartilleriet bestämes till 1,500 kronor.

Av skäl, som de sakkunniga anført, torde den sålunda föreslagna tillfälliga löneförbättringen få utgå redan för innevarande år.

I anslutning till vad de sakkunniga föreslagit beträffande flaggmän (chefen för kustartilleriet), hava de sakkunniga funnit sig böra taga under övervägande, huruvida icke den löneförbättring, som genom beslut av 1918 års lagtima riksdag medgivits för kommandörer (överstar), borde i någon mån höjas, och hava de sakkunniga därvid anført följande.

Kommen-
dörer
(överstar).

Enligt nämnda riksdagsbeslut utgår under åren 1918 och 1919 till kommandör (överste) en tillfällig löneförbättring av 800 kronor för år räknat.

1917 års militära avlöningssakkunniga, vilka vid angivande av riktlinjerna för en blivande definitiv lönerogering yttrat sig om alla officerare och underofficerare, med undantag av allenast generalspersoner och flaggmän, och således även om kommandörer (överstar), hade i avseende å dessa stannat vid att föreslå avlöningen sålunda:

lön	7,000 kronor
dagavlöning à 8 kronor	2,920 »

Summa 9,920 kronor.

Vid beräkning av den tillfälliga löneförbättringen hade de sakkunniga utgått från skillnaden mellan nyssnämnda 9,920 kronor och den avlöning, som för närvarande enligt stat tillkomme kommandör (överste) med förläggning å annan ort än Stockholm, eller 9,090 kronor (lön 6,000 kronor, inkvarteringsbidrag 900 kronor samt dagavlöning å 6 kronor 2,190 kronor); med avrundning av skillnadsbeloppet, 830 kronor, nedåt till närmast lägre 50-tal kronor hade, såsom förut är nämnt, den tillfälliga löneförbättringen upptagits till ett belopp av 800 kronor.

I sitt betänkande den 5 mars 1918 hade de sakkunniga anställt vissa jämförelser mellan de av dem ifrågasatta avlöningsbeloppen för officerare i olika tjänstegrader och de avlöningar, vilka enligt de år 1907 och senare beslutade löneregleringarna utginge till sådana tjänstemän inom de centrala ämbetsverken eller hos länsstyrelserna, som med hänsyn till arbetsuppgifter och chefsställning kunde sägas vara i huvudsak likställda med innehavarna av de olika officersbeställningarna.

Vad kommandörerna (överstarna) beträffade hade de sakkunniga anført, att de med den tänkta nya avlöningen skulle bliva ungefär likställda med de chefer för centrala ämbetsverk, som erhållit ställning och benämning av överdirektör med den högre av de för sådana befattningshavare fastställda avlöningarna, 10,000 kronor.

Därest nu i enlighet med 1902 års löneregleringskommittés förslag avlöningen för nyssnämnda överdirektörer komme att från och med år 1919 höjas med 1,200 kronor eller till 11,200 kronor, vore det uppenbart, att den av 1917 års militära avlöningssakkunniga anställda jämförelsen icke vidare kunde tillämpas. De sakkunniga ville icke heller ifrågasätta, att den tillfälliga löneförbättringen för kommandörer (överstar) skulle ökas i den omfattning, att dessa beställningshavare även efter genomförandet av den tillfälliga löneregleringen för de civila verkens chefer bleve i avlöningshänseende ungefär likställda med de högst avlönade överdirektörerna. En viss höjning av det nu fastställda löneförbättringsbeloppet för kommandörer (överstar), eller 800 kronor, syntes emellertid vara ofrånkomlig. Därvid borde även tillses, att kommandörerna (överstarna) insattes på en lämplig plats i löneskalan för officerspersonalen.

Då de sakkunniga nu funnit sig böra förorda, att från och med år 1919 flaggmän (chefen för kustartilleriet) erhålla en tillfällig löneförbättring, som uppbringade deras avlöning till 13,255 (resp. 13,555) kronor, samt enligt de för åren 1918 och 1919 fastställda grunderna för löneförbättringen kommandörs (överstes) sammanlagda avlöning utgjorde allenast 9,890 (resp. 10,190) kronor, syntes genom höjning av det nu-

varande löneförbättringsbeloppet för kommandörer (överstar) en utjämnings böra ske. Jämfördes de nuvarande, enligt stat utgående avlöningarna i de båda högsta militära tjänstegraderna, utgjorde skillnaden 2,665 kronor. Om för flaggmansbeställningarna medgäves en löneförbättring av 1,500 kronor och ett så lågt löneförbättringsbelopp som 800 kronor bibehölles för kommandörs- (överste-) beställningarna, skulle nämnda skillnad, såsom framginge av nyss anförda siffror, komma att ökas till 3,365 kronor. Vid sådant förhållande ville de sakkunniga föreslå, att den tillfälliga löneförbättringen för kommandörerna (överstarna) upptoges med samma belopp, 1,200 kronor, som enligt föreliggande förslag av 1902 års löneregleringskommitté skulle utgå såsom avlöningstillägg till civila befattningshavare med en begynnelseavlöning av 9,000—10,000 kronor. Därigenom komme skillnaden i avlöning för flaggmans- och kommandörs- (överste-) beställningarna att bli 2,965 kronor.

Genom en sådan höjning av löneförbättringen för kommandörerna (överstarna) komme vidare proportionen mellan avlöningarna för kommandörer (överstar) och kommandörkapten av 1. graden (överstelöjtnanter) att bli bättre avvägd än med de för närvarande gällande bestämmelserna, enligt vilka en alltför ringa skillnad i lönehänseende rådde i fråga om personalen i nämnda båda grader. Detta förhållande belystes av följande sammanställning:

	Avlöning enligt stat.	Avlöning med inräknande av redan medgiven löneförbättring.	Avlöning enligt de sakkunnigas förslag.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.
Kommandör (överste).....	9,090	9,890	10,290
Kommandörkapten av 1. graden (överstelöjtnant) . . .	6,925	8,025	8,025
Skillnad	2,165	1,865	2,265

I § 1 av det uppgjorda förslaget till grunder för tillfällig löneförbättring åt viss personal vid marinen för år 1920 hade, i överensstämmelse med vad sålunda blivit anført, löneförbättringen för kommandörer (överstar) upptagits till ett från 800 kronor till 1,200 kronor förhöjt belopp.

Av enahanda skäl, som ovan åberopats till stöd för att flaggmän (chefen för kustartilleriet) borde redan från och med 1919 års början

komma i åtnjutande av den föreslagna löneförbättringen, syntes beträffande kommandörer (överstar) den nu ifrågasatta höjningen i för dem redan beslutad löneförbättring böra utgå från början av år 1919. Det samma borde tydligen även gälla i fråga om sådana civilmilitära beställningshavare (marinöverintendenten och marinöverläkaren), som enligt fastställda grunder skulle åtnjuta löneförbättring med samma belopp som kommandör (överste).

I sammanhang med avlåtande till riksdagen av förslag rörande tillfällig löneförbättring för år 1920 torde sålunda böra särskilt utverkas riksdagens medgivande, att från det på extra stat för år 1919 under riksstatsens femte huvudtitel uppförda förslagsanslaget till tillfällig löneförbättring för viss personal vid marinen finge för år 1919 till kommandörer (överstar) vid flottans eller kustartilleriets stam ävensom till marinöverintendenten och marinöverläkaren utöver det belopp av 800 kronor, som enligt fastställda grunder tillkomme dem såsom tillfällig löneförbättring för nämnda år, utgå ytterligare löneförbättring till belopp av 400 kronor för helt år räknat, med iakttagande av de för den tillfälliga löneförbättringens åtnjutande gällande särskilda föreskrifter.

Departements-
chefen.

Uti den förut denna dag beslutade propositionen till riksdagen angående tillfällig lönereglering för vissa ordinarie befattningshavare inom den civila statsförvaltningen har, i enlighet med 1902 års löneregleringskommittés hemställan, föreslagits, att överdirektörer och med dem likställda måtte från och med innevarande år komma i åtnjutande av en tillfällig löneförbättring av 1,200 kronor. Då, såsom förut nämnts, kommandörer (överstar) ansetts böra i avlöningshänseende närmast jämsställas med nyssnämnda befattningshavare, torde den till dem ävensom till marinöverintendenten och marinöverläkaren för närvarande utgående tillfälliga löneförbättringen böra i enlighet med de sakkunnigas förslag höjas från 800 kronor till 1,200 kronor för år räknat.

I överensstämmelse med vad de sakkunniga hemställt, torde den sålunda föreslagna förhöjda löneförbättringen böra utgå redan från och med innevarande år.

Tjänstårs-
beräkning
i vissa fall.

Med den lydelse § 1 mom. 6 uti kungörelsen den 20 juni 1918 äger, gäller generellt, att vid tjänstårsberäkning i sådana fall, då den tillfälliga löneförbättringens belopp är beroende av visst antal tjänstår, hänsyn icke får tagas vare sig till den tid, varunder vederbörande löntagare efter avsked från beställning på stat med bibehållen befordringsrätt såsom lönlös kvarstått i flottans eller kustartilleriets stam, intill

dess beställning på stat ånyo vunnits, eller till tid, varunder beställningshavare åtnjutit tjänstledighet med frånträdande av samtliga avlöningsförmåner.

De sakkunniga hava ansett detta moment böra i vissa avseenden fullständigast till sitt innehåll.

De
sakkunniga.

Enligt vad de sakkunniga erfarit, hade det inträffat, att vissa militära beställningshavare, i samband med erhållande av tjänstledighet med skyldighet att frånträda sina avlöningsförmåner från anslag under femte huvudtiteln, förordnats att uppehålla annan statstjänst (exempelvis vid svensk beskickning i utlandet) eller fullgöra annat offentligt uppdrag mot ersättning av särskilt anvisade medel (exempelvis vid någon av kristidskommissionerna). För sådana fall hade det syntes de sakkunniga rättvist, att — i likhet med vad som inom den civila statsförvaltningen allmänt gällde beträffande åldertillägg — vederbörande militära beställningshavare vid återinträde i tjänsten finge i fråga om rätt till löneförbättring tillgodoräkna sig även den tid, varunder han åtnjutit ledighet från den militära beställningen. Hade däremot någon under tid, då han efter erhållet avsked med bibehållen befodringsrätt kvarstätt över stat bestritt tjänst eller fullgjort uppdrag av ovan angiven natur, syntes skäl icke föreligga till någon avvikelse från det nu gällande allmänna stadgandet.

I enlighet med vad sålunda anförts, hade de sakkunniga funnit sig böra föreslå ett tillägg till ifrågavarande stadgande, såvitt det avsåge avdrag vid tjänstårsberäkning av tid, varunder tjänstledighet åtnjutits med frånträdande av samtliga avlöningsförmåner, av innehåll, att den tjänstledige icke finge i förevarande hänseende föras till last den tid, under vilken han på grund av förordnande bestritt annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag.

I den nuvarande lydelsen av förevarande moment saknades vidare erforderlig ledning för hur tjänstårsberäkningen skulle ske i visst fall, då officer eller underofficer, som haft avsked från beställning på stat och med bibehållen befodringsrätt såsom lönlös kvarstätt i flottans eller kustartilleriets stam, ånyo tillträdde beställning på stat. Det kunde då understundom inträffa, att någon beställning i den grad, som vederbörande innehade vid avskedet, icke genast vore ledig och att han till följd därav måste till en början åtnöjas med beställning i lägre grad.

Det hade syntes de sakkunniga vara med övriga principer för tjänstårsberäkningen mest överensstämmande och i övrigt följdriktigast, att i sådana fall vederbörande finge vid beräkning av tjänstår i den

lägre beställningen tillgodoräkna sig, utöver vad eljest vore medgivet, jämväl den tjänstetid, han före avskedet uppnått i högre beställning. Ett i överensstämmelse härmed avfattat stadgande hade av de sakkunniga införts i § 1 mom. 6.

Departements-
chefen.

Mot vad de sakkunniga i nu avhandlade hänseenden föreslagit har jag icke någon erinran att framställa.

Övergång
från reser-
ven till be-
ställning
på stat.

Uti § 1 mom. 8 av kungörelsen den 20 juni 1918 angående grunder för tillfällig löneförbättring under åren 1918 och 1919 för viss personal vid marinen stadgas följande:

»Officer eller underofficer, som från reserven övergått till beställning på stat må av den tid, varunder han tillhört reserven, såsom tjänstår för erhållande av löneförbättring tillgodoräkna sig så stor del, som av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall bestämmes.»

Departements-
chefen.

Ifrågavarande stadgande torde böra utvidgas så, att det kommer att omfatta jämväl officer eller underofficer, som från reservstat övergått till beställning på aktiv stat.

Innehavare
av viss
chefsbe-
fatt-
ning.

I § 2 av kungörelsen den 20 juni 1918 stadgas, bland annat, att tillfällig löneförbättring till den officer med kommandörs lön, som innehar chefsbefattning i marinförvaltningen eller marininstaben, stationsbefälhavarbefattning eller befattningen såsom inspektör av flottans övningar till sjöss och åtnjuter för sådant fall utgående särskilt arvode, skall utgå med ett årligt belopp av 650 kronor.

I avseende å detta stadgande hava de sakunniga anført följande.

Anledningen till att icke nyssnämnda befattningshavare liksom övriga kommandörer tillerkänts löneförbättring med 800 kronor hade varit den, att han i sådant fall skulle hava erhållit sammanlagt högre avlöning än flaggman.

Vid bifall till de sakkunnigas förslag om tillerkännande av löneförbättring åt flaggman med 1,500 kronor och om höjning av kommandörs löneförbättring till 1,200 kronor föreläge ej längre dylik anledning att låta löneförbättringen till ovannämnde officer med kommandörs lön utgå med lägre belopp än till övriga kommandörer eller med 1,200 kronor.

I överensstämmelse med vad sålunda blivit anført, hade i det uppgjorda förslaget till grunder för tillfällig löneförbättring åt viss personal vid marinen för år 1920 icke intagits någon särskild föreskrift rörande

löneförbättring till ifrågavarande officer med kommandörs lön. Till följd därav komme det allmänna stadgandet, att löneförbättringen till kommandör skulle utgå med 1,200 kronor, att även å honom äga tillämpning.

Den sålunda ifrågasatta förhöjningen av löneförbättringens belopp syntes emellertid böra tillgodokomma nämnda befattningshavare, liksom ovan föreslagits för övriga kommandörer, redan från början av år 1919, och syntes sålunda, i sammanhang med avlåtande till riksdagen av förslag rörande tillfällig löneförbättring för år 1920, riksdagens medgivande särskilt böra utverkas,

att från det på extra stat för år 1919 under riksstatens femte huvudtitel uppförda förslagsanslaget till tillfällig löneförbättring för viss personal vid marinen finge för år 1919 till den officer med kommandörs lön, som innehade chefsbefattning i marinförvaltningen eller marinstaben, stationsbefälhavarbefattning eller befattningen såsom inspektör av flottans övningar till sjöss (högste befälhavare över kustflottan) och åtnjöte för sådant fall utgående särskilt arvode, utöver det belopp av 650 kronor, som enligt fastställda grunder tillkomme honom såsom tillfällig löneförbättring för nämnda år, utgå ytterligare löneförbättring till belopp av 550 kronor för helt år räknat, med iakttagande av de för den tillfälliga löneförbättringens åtnjutande gällande särskilda föreskrifter.

Vad de sakkunniga sålunda anfört ifråga om tillfällig löneförbättring till den officer med kommandörs lön, som innehar chefsbefattning i marinförvaltningen eller marinstaben, stationsbefälhavarbefattning eller befattningen såsom inspektör av flottans övningar till sjöss och åtnjuter för sådant fall utgående särskilt arvode, och som endast är en konsekvens av i det föregående framställt förslag beträffande sådan löneförbättring åt flaggmän och kommandörer, har ej föranlett annan erinran från min sida, än att vad som yttrats om inspektören av flottans övningar till sjöss i stället gäller högste befälhavaren över kustflottan. Enligt numera utfärdade bestämmelser är nämligen sistnämnda befattning från och med ingången av år 1919 permanent, och har innehavaren av densamma fått å sig överflyttade de åligganden, vilka dittills ankommit på bemälda inspektör.

Departements-
chefen.

I § 4 av kungörelsen den 20 juni 1918 har, i enlighet med förslag av 1917 års militära avlöningssakkunniga, för åren 1918 och 1919 såsom löneförbättring åt marinöverdirektören upptagits ett belopp av 650 kronor.

Marinöver-
direktören.

1917 års
sakkunniga.

Beträffande de skäl, som förelegat för löneförbättringens bestämmande till detta belopp, erinrade nämnda sakkunniga, att de av mariningenjörkårens befattningshavare, som tillhörde den s. k. egentliga mariningenjörsdetaljen, nämligen marinöverdirektören, marindirektörer och mariningenjörer av 1. och 2. graden samt extra mariningenjörer, så till vida avlönades enligt de för militär personal gällande grunderna, att dagavlöningen och inkvarteringsbidragen för befattningshavare inom de olika tjänsteklasserna utginge med samma belopp som för officerare av motsvarande tjänstegrad, medan däremot lönen satts något högre. Då ifrågavarande löntagare således icke torde utan vidare kunna vid en definitiv löne reglering inpassas i det föreslagna lönesystemet, hade de sakkunniga ansett, att vid bestämmande av den tillfälliga löneförbättringen för denna personal lämpligast borde användas en procentuell beräkning. Med avseende å de höga avlöningar, som betingades vid liknande verksamhet i enskild tjänst, syntes denna beräkning böra göras något förmånligare än vad i åtskilliga andra fall förordats, nämligen så till vida, att till grund för beräkningen lades avlöningen i dess helhet (för annan ort än Stockholm och Göteborg) och ej allenast det belopp, som motsvarade avlöningen för officer i motsvarande tjänstegrad. Om i enlighet härmed beräkningen för marinöverdirektören, som tillhörde kommandörs tjänsteklass, gjordes efter 9 procent, vilken procentsats ungefär motsvarade den föreslagna löneförbättringen för kommandör, skulle löneförbättringen för marinöverdirektören komma att utgöra

$$\frac{9 \times 11,090}{100} = (\text{i avrundat tal}) 950 \text{ kronor.}$$

Då emellertid marinöverdirektören enligt denna beräkning skulle sammanlagt erhålla högre avlöning än flaggman, ansågo de sakkunniga att en minskning borde göras i den tillfälliga löneförbättringens belopp. På det att flaggmans avlöning icke skulle överskridas, borde den tillfälliga löneförbättringen för marinöverdirektören bestämmas till 650 kronor.

1918 års
sakkunniga.

I detta ämne hava de sakkunniga nu anfört följande.

På sätt förut anförts, hade de sakkunniga i sitt förevarande förslag upptagit tillfällig löneförbättring för flaggman (chefen för kustartilleriet) för år 1920 till ett belopp av 1,500 kronor för helt år räknat ävensom hemställt om avlåtande till riksdagen av framställning därom, att nämnda förmån måtte beredas vederbörande redan från och med år 1919. Likaså hade de sakkunniga föreslagit, att löneförbättringen för kommandör (överste) och vissa jämnställda befattningshavare måtte, likaledes från

och med år 1919 räknat, få utgå med ett från 800 kronor till 1,200 kronor förhöjt årligt belopp.

För bestämmande av löneförbättringen för nämnda båda kategorier av beställningshavare hade det av 1902 års löneregleringskommitté framlagda förslaget rörande tillfällig lönereglering för befattningshavare vid den civila förvaltningen tjänat de sakkunniga till ledning. Då sålunda löneregleringskommittén föreslagit, att avlöningstillägg måtte få utgå till belopp av 1,500 kronor för befattningshavare med avlöningar från och med 11,000 kronor till och med 13,000 kronor och med 1,200 kronor för befattningshavare med avlöningar från och med 9,000 kronor till och med 10,000 kronor, hade de sakkunniga ansett sig böra i förevarande sammanhang likställa flaggmännen (chefen för kustartilleriet), vilkas avlöning enligt stat utgör 11,755 (12,055) kronor, med civila befattningshavare i den förra av nyssnämnda grupper och kommandörer (överstar), som enligt stat åtnjote en avlöning av 9,090 (9,390) kronor, med civila befattningshavare i den senare gruppen.

I enlighet med de grundsatser, som sålunda av de sakkunniga tillämpats i fråga om löneförbättring för marinens högsta militära beställningshavare, och då avlöningen för marinöverdirektören, vars tjänstgöringsort vore Stockholm, enligt stat utgjordes av: fast arvode 8,000 kronor, dagavlöning à 6 kronor = 2,190 kronor, samt inkvarteringsbidrag (enligt för Stockholm gällande tariff) 1,200 kronor eller tillhoppa 11,390 kronor, hade de sakkunniga funnit löneförbättringen för sistnämnda beställningshavare böra bestämmas till 1,500 kronor.

I § 4 av det uppgjorda förslaget till grunder för tillfällig löneförbättring under år 1920 för viss personal vid marinen hade nämnda belopp uppförts såsom löneförbättring för marinöverdirektören.

Av enahanda skäl, som de sakkunniga åberopat till stöd för sitt förslag, att den förhöjda löneförbättring, som ifrågasatts för kommandör (överste) och vissa andra befattningshavare, måtte få utgå redan från och med år 1919, hade de sakkunniga ansett sig böra föreslå, att marinöverdirektören måtte för år 1919, utöver den honom enligt fastställda grunder tillkommande löneförbättring av 650 kronor, tillerkännas ytterligare sådan till belopp av 850 kronor för helt år räknat.

I fråga om villkoren för åtnjutande av nämnda ytterligare förmån ävensom rörande sättet för bestridande av den därmed förenade kostnaden torde böra lända till efterrättelse enahanda föreskrifter, som enligt de sakkunnigas förslag skulle gälla beträffande den för kommandörer (överstar) och vissa andra befattningshavare ifrågasatta förhöjningen för år 1919.

Departements-
chefen.

Såsom de sakkunniga anført, har den tillfälliga löneförbättringen för marinöverdirektören under åren 1918 och 1919 blivit begränsad till 650 kronor, på det att flaggmans avlöning icke skulle överskridas. Därest i det föregående framställt förslag om löneförbättring för flaggmän och kommandörer vinner bifall, torde i enlighet med de sakkunnigas förslag avlöningsförbättring efter enahanda grunder, eller med 1,500 kronor, böra beredas marinöverdirektören. Då löneförbättringen för nyssnämnda befattningshavare är avsedd att tillgodokomma dem redan från och med år 1919, torde, på sätt de sakkunniga hemställt, därav betingad fyllnad i den marinöverdirektören för samma år tillerkända löneförbättringen böra tillerkännas honom.

Biträdande
stations-
ingenjör.

Å staten för mariningenjörkåren har från och med år 1919 uppförts en beställningshavare, benämnd biträdande stationsingenjör. Avlöningen å ifrågavarande beställning har upptagits till samma belopp, som utgår till miningenjör m. fl. å samma stat uppförda s. k. specialingenjörer, nämligen lön 4,500 kronor och tjänstgöringspenningar 500 kronor samt därjämte fyra ålderstillägg, varje å 500 kronor, efter resp. 5, 10, 15 och 20 års väl vitsordad tjänstgöring. På grund härav hava de sakkunniga ansett jämväl tillfällig löneförbättring böra tillkomma biträdande stationsingenjör med samma belopp, som i sådant avseende utginge till övriga nämnda beställningshavare, eller 1,000 kronor för år räknat; och hava de sakkunniga i § 4 i det uppgjorda förslaget till grunder för tillfällig löneförbättring under år 1920 för viss personal vid marinen infört stadgande härom.

Som löneförbättring med enahanda belopp syntes böra utgå jämväl för år 1919, hava de sakkunniga hemställt om utverkande av riksdagens medgivande därtill, att från det på extra stat för år 1919 under riksstatsens femte huvudtitel uppförda förslagsanslaget till tillfällig löneförbättring för viss personal vid marinen finge för år 1919, till biträdande stationsingenjör utgå tillfällig löneförbättring till belopp av 1,000 kronor för helt år räknat, med iakttagande i tillämpliga delar av de för den tillfälliga löneförbättringens åtnjutande gällande särskilda föreskrifter.

Departements-
chefen.

Jag biträder vad de sakkunniga sålunda föreslagit.

Poliskom-
missarien
vid flottans
station i
Karlskrona.
1917 års sak-
kunniga.

Beträffande flottans poliskår föreslogo 1917 års militära avlönings-sakkunniga tillfällig löneförbättring för all till kåren hörande personal, och upptogs därvid i enlighet med ett av marinförvaltningen i skrivelser den 14 december 1916 och den 5 mars 1917 framställt förslag beloppet

av ifrågavarande förmån till 500 kronor för poliskommissarien vid flottans station i Karlskrona, likaledes 500 kronor för överkonstapel (hit även hänförlig den överkonstapel, som vid Stockholms station tillika tjänstgör såsom poliskommissarie), samt 450 kronor för konstapel.

Vad de sakkunniga i denna del hemställt godkändes av Kungl. Maj:t och förelades 1918 års lagtima riksdag i förut omnämnda proposition (nr 362).

Kungl. Maj:ts proposition nr 362 till 1918 års lagtima riksdag.

I en inom andra kammaren väckt motion föreslogs emellertid, dels att de för överkonstapel och konstapel vid flottans poliskår ifrågasatta löneförbättringsbeloppen måtte höjas med 600 kronor och alltså upptagas med resp. 1,100 kronor och 1,050 kronor, dels ock att från erhållande av tillfällig löneförbättring måtte uteslutas poliskommissarien i Karlskrona och den överkonstapel i Stockholm, som tillika tjänstgör såsom poliskommissarie. Till stöd för sistnämnda förslag anfördes i huvudsak följande.

Motion vid 1918 års lagtima riksdag.

Befattningen som kommissarie i Karlskrona skulle enligt riksdagens tidigare beslut indragas, då nuvarande innehavaren inom en nära framtid avginge med pension. Befattningen innehades nämligen närmast som en bisyssla av poliskommissarien vid Karlskrona stads poliskår, och denne vore sålunda under alla omständigheter förhindrad att ingå på det med löneregleringen förknippade villkor att icke utöva annan befattning. Under dessa förhållanden syntes det riktigaste vara att icke heller ställa en dylik fordran på ifrågavarande befattningshavare, utan i stället avslå förslaget om löneförhöjning.

Detsamma gällde i viss mån motsvarande befattningshavande vid flottans poliskår i Stockholm. Tidigare hade väbeln vid flottans station i Stockholm som bisyssla utövat chefskapet över varvspolisen, men sedan en överkonstapel förordnats att tillika tjänstgöra som poliskommissarie, hade han helt ägnat sig åt kommissarietjänsten och utförde icke längre överkonstapeltjänst. Detta torde emellertid icke hava varit riksdagens avsikt, och det syntes därför riktigast, att någon förhöjning icke beviljades åt den överkonstapel, som fullgjorde kommissarietjänst.

I sitt ovanberörda utlåtande den 31 maj 1918 (nr 182) anförde statsutskottet, att utskottet funnit den tillfälliga löneförbättringens belopp böra ökas med 300 kronor för överkonstapel och konstapel utöver vad av Kungl. Maj:t föreslagits.

Statsutskottets utlåtande.

Vidkommande det motionsvis väckta förslaget om uteslutande av poliskommissarie och överkonstapel, tillika tjänstgörande som kommis-

sarie, från erhållande av tillfällig löneförbättring hade utskottet ansett detta förslag kunna i så måtto biträdas, att ingen löneförbättring tillerkändes innehavaren av den å staten för flottans poliskår uppförda poliskommissariebefattningen. Denna befattning torde, såsom närmare framginge av motionen och av 1915 års riksdags uttalande i ärendet, vara avsedd att indragas och upprätthålles för närvarande endast såsom en bisyssla. Däremot borde enligt utskottets mening tillfällig löneförbättring med 800 kronor utgå till överkonstapel, som tillika tjänstgjorde såsom poliskommissarie, under förutsättning att befattningens innehavare i enlighet med vad 1915 års riksdag likaledes uttalat, på samma gång han tjänstgjorde såsom poliskommissarie även fullgjorde överkonstapels åligganden.

Riksdagens
beslut.

Riksdagen biträdde utskottets hemställan, och i enlighet härmed upptogs i § 4 av kungörelsen den 20 juni 1918 löneförbättringen för personalen vid flottans poliskår sålunda:

överkonstapel	800 kronor
konstapel	750 »

Skrift av polis-
kommisariern
A. Mårtens-
son.

I en till Kungl. Maj:t ställd och av varvschefen vid flottans station i Karlskrona med underdånig skrivelse den 30 september 1918 överlämnad skrift av den 26 augusti 1918 har poliskommissariern vid nämnda station A. Mårtensson hemställt om vidtagande av åtgärder, i syfte att tillfällig löneförbättring måtte honom beredas.

I ansöknigen har poliskommissariern Mårtensson till en början anställt en jämförelse mellan de avlöningsförmåner, som från och med år 1918 tillkomme de olika beställningshavarna vid flottans poliskår, och upptager denna jämförelse i tabellarisk sammanställning följande siffror.

Beställningshavare	Arvode Kronor	Inkvar- terings- bidrag Kronor	Löneför- bättring Kronor	2 ålders- tillägg tillhopa Kronor	Begyn- nelse- avlöning Kronor	Slut- avlöning Kronor
Poliskommissarie i Karlskrona	1,900	—	—	400	1,900	2,300
Överkonstapel i Stockholm, tillika tjänstgörande såsom poliskommis- sarie	2,400	300	800	200	3,500	3,700
Överkonstapel i Stockholm	1,800	300	800	200	2,900	3,100
Överkonstapel i Karlskrona	1,800	240	800	200	2,840	3,040
Konstapel i Stockholm	1,400	240	750	200	2,390	2,590
Konstapel i Karlskrona	1,400	180	750	200	2,330	2,530

I anslutning härtill har poliskommissarien Mårtensson i huvudsak anfört följande.

Av sifferuppgifterna framginge, att sökanden bland poliskårens personal vore sämst avlönad, ett förhållande som även ställde honom i ogynnsamt läge vid den procentuella beräkningen av krigstidstillägg. Särskilt anmärkningsvärt vore, att motsvarande befattningshavare vid Stockholms station — den överkonstapel, som hade att fullgöra poliskommissaries åliggande — åtnjöte så väsentligt högre avlöning, ehuru han icke fullgjorde mera arbete än sökanden och kanske knappast så mycket.

Det kunde framhållas, att även sökanden i Karlskrona fullgjorde motsvarande åligganden för överkonstapel. Sålunda måste sökanden i regel själv verkställa alla spaningar och utredningar, vartill överkonstapel vid andra poliskårer användes.

Den vid 1918 års riksdag väckta motionen om avslag å propositionen rörande löneförbättring, såvitt den anginge sökanden, grundade sig, bland annat, på det påståendet, att sökandens tjänst vid flottan vore en bisyssla. Detta påstående stode icke i överensstämmelse med faktiska förhållandet.

Såsom bisyssla kunde betraktas allenast en syssla, som innehavaren kunde sköta, när han funne för gott och när hans tid så medgäve. Den tjänst, sökanden beklädde vid flottans poliskår, fordrade daglig tjänstgöring, även sön- och helgdagar, då andra tjänstemän i regel vore fria. Tjänstens innehavare hade icke rätt att lämna stationen utan särskilt tillstånd. Varje förmiddag, söckendagar, ålåde honom att förrätta kontorstjänst. Dessutom upptoges hans tid av förhör, protokollsföring, uppsättande av rapporter, undersökningar och spaningar, inspektion såväl natt som dag, även sön- och helgdagar, besvär med polispersonalen m. m. Särskilt hade sökanden att verkställa undersökningar angående stölder å varvet, och ovanligt många personer hade i anledning av hans rapporter årligen blivit lagförda. En tjänst med så många tränga och bundna göromål syntes icke kunna betecknas såsom bisyssla.

Vad därefter anginge yttrandet i motionen, att poliskommissariebefattningen i Karlskrona borde indragas, finge det anses orätt, att sökanden skulle lida härför under den tid tjänsten av honom upprätthölles. Sökanden, som vore berättigad kvarstå i tjänsten till 65 års ålder, uppnådde först år 1918 60 års ålder.

Proportionen emellan sökandens och övriga polismäns vid flottan avlöning vore orättvis, även om hänsyn toges därtill, att sökanden samtidigt vore kommissarie vid Karlskrona stads poliskår. Att dessa

befattningar vore förenade i en person, kunde endast vara till fördel för kronan, enär polisundersökningar ute i staden angående kronans angelägenheter lättast kunde av sökanden utföras, utan att handräckning för varje gång behövde begäras hos stadens polismyndighet. Under den tid, sökanden innehaft båda befattningarna, hade detta icke varit till någon olägenhet för kronan, ty stadsmyndigheterna hade städse ansett, att han i första rummet skulle tjäna flottan. Befattningen vid stadens poliskår inskränkte sig huvudsakligen till besvär med polispersonalen och avgivande av rapporter i ärenden, för vilka särskild undersökning ej vore erforderlig. Alla undersökningar utfördes nämligen genom stadsfiskalen och detektiva polisen.

Med återopande av det sålunda anförda hemställde sökanden, att Kungl. Maj:t täcktes till 1919 års riksdag avlåta proposition om löne-reglering för honom såsom poliskommissarie vid flottans station i Karlskrona, i syfte att sökanden finge skälig ersättning för sitt arbete i kronans tjänst. Härvid borde avlöningen bestämmas lika med den, som utginge till motsvarande befattningshavare vid Stockholms station, eller i det närmaste lika, om nu denne senares arbete nödvändigt skulle värdesättas högre. I varje fall borde löneförbättringsbeloppet icke sättas lägre än 1,000 kronor årligen.

Löneregleringen syntes böra beräknas från 1918 års början, då övriga polismän vid flottan kommit i åtnjutande av löneförbättring, och syntes saken, vad den gångna tiden anginge, lämpligen kunna regleras genom personligt lönetillägg.

I sitt yttrande över ansökningen har varvschefen i Karlskrona an-fört följande.

Varvschefen
vid flottans
station i
Karlskrona.

Mårtensson hade alltsedan den 27 oktober 1886 tjänstgjort såsom poliskommissarie vid flottans station i Karlskrona. Under denna sin snart 32-åriga tjänstetid hade han städse fullgjort sina tjänsteåligganden med nit och skicklighet samt visat mycket god omdömesförmåga, lugn och fasthet vid utövandet av sin grannliga befattning, varigenom han på ett förtjänstfullt sätt bidragit till åstadkommande av den goda anda, plikttrohet och disciplin, som förefunnes hos stationens polispersonal. Visserligen förenade sökanden befattningen såsom poliskommissarie vid flottan med likartad befattning i Karlskrona stads tjänst, men denna förening av befattningar hade visat sig icke vara till nackdel utan till fördel för kronan, enär densamma underlättat samarbete mellan flottans och stadens poliskårer vid de ofta förekommande fall, då sådant samarbete varit och vore nödvändigt. Då poliskommissariebefattningen

vid stationen vore krävande och de med densamma förenade göromålen år efter år ökats och alltjämt ökades, syntes befattningen icke kunna betraktas såsom en bisyssla till tjänsten såsom poliskommissarie i Karlskrona stads poliskår, och ansåge varvschefen därför, att de med ifrågasvarande statsbefattning förenade avlöningsförmånerna av sammanlagt 2,300 kronor numera måste anses alltför knappt tillmätta.

Marinförvaltningen har i utlåtande den 18 oktober 1918 förklarat, att sökandens avlöningsförmåner, vilka senast reglerats vid 1902 års riksdag, måste synas för knappt tilltagna, jämförda med dem, som åtnjöttes av hans underlydande av poliskårens till Karlskrona station hörande personal. Av dessa senare uppbure exempelvis poliskonstapel sammanlagt, förutom ålderstillägg, 2,330 kronor, medan sökandens arvode uppginge till, förutom ålderstillägg, allenast 1,900 kronor. I enlighet härmed och jämväl med åberopande av ämbetsverkets ovan omnämnda, i ämnet den 14 december 1916 och 5 mars 1917 avgivna förslag, ansåge marinförvaltningen, att poliskommissarien borde erhålla tillfällig löneförbättring med samma belopp som överkonstapel. På de av sökanden och av varvschefen anförda skäl syntes den omständigheten, att sökanden bestrede tjänst hos Karlskrona stad, icke i förevarande fall få utgöra hinder för löneförbättringens åtnjutande.

Marinförvaltningen.

Marinförvaltningen hemställde alltså, det täcktes Kungl. Maj:t föreslå riksdagen att i så måtto bifalla ansökningen, att sökanden av det förslagsanslag för tillfällig löneförbättring åt viss personal vid marinen, som torde komma att beviljas för år 1920, tillerkändes ett årligt lönetillägg av 800 kronor att utgå utan hinder därav, att sökanden tillika bestrede syssla vid Karlskrona stads poliskår.

Genom nådigt beslut den 8 november 1918 har Kungl. Maj:t förordnat, att handlingarna i ärendet skulle överlämnas till arméns och marinens avlöningssakkunniga för att tagas i övervägande vid fullgörandet av de sakkunnigas uppdrag.

I anledning därav hava de sakkunniga anført följande.

De skäl, som av poliskommissarien Mårtensson och av vederbörande marinmyndigheter åberopats till stöd för ett förnyat upptagande av frågan om tillfällig löneförbättring för poliskommissarien vid flottans station i Karlskrona, hade de sakkunniga funnit vara välgrundade. Det torde kunna antagas, att dessa skäl icke varit kända, när frågan behandlades vid 1918 års lagtima riksdag. Därvid torde hänsyn icke kunnat tagas bland annat till vad numera blivit upplyst därom, att den

1918 års sakkunniga.

ifrågavarande beställninghavarens arbetstid till större delen toges i anspråk av hans anställning i statens tjänst och att hans syssla vid Karlskrona stads polis vore relativt mindre krävande.

De sakkunniga ansåge sig jämväl böra anmärka, att, därest löneförbättring medgäves innehavaren av poliskommissariebeställningen vid flottans station i Karlskrona, såsom villkor för löneförbättringen givetvis skulle gälla det allmänna stadgandet, att med beställningen icke finge förenas tjänst å kommuns stat, såframt ej densamma vid prövning i vederbörlig ordning befundes ej inverka hinderligt för tjänstgöringen vid försvarsväsendet.

Vad beträffade storleken av den löneförbättring, som här kunde böra ifrågakomma, ansåge de sakkunniga i likhet med marinförvaltningen, att densamma skäligen borde sättas till 800 kronor för år eller enahanda belopp, som redan för åren 1918 och 1919 faststälts för den överkonstapel vid Stockholms station, som tillika tjänstgjorde såsom poliskommissarie, och övriga överkonstaplar vid flottans poliskår.

Poliskommissariens i Karlskrona sammanlagda avlöningsförmåner skulle, med inräknande av tillfällig löneförbättring å nyss angivna belopp, komma att uppgå till 2,700 kronor såsom begynnelseavlöning och 3,100 kronor såsom slutavlöning, således respektive 800 och 600 kronor mindre än motsvarande avlöningsbelopp för nyssnämnde överkonstapel vid Stockholms station, med vilken poliskommissarien anhållit att få bliva likställd.

I § 4 i det uppgjorda förslaget till grunder för tillfällig löneförbättring under år 1920 för viss personal vid marinen hade de sakkunniga uppfört ett löneförbättringsbelopp av 800 kronor för poliskommissarie vid flottans station i Karlskrona.

Vad anginge poliskommissarie Mårtenssons anhållan, att löneförbättring måtte beredas honom redan från början av år 1918 och att frågan härom måtte ordnas genom äskande hos riksdagen av särskilt personligt lönetillägg åt Mårtensson för de år, som komme att förflyta, innan tillfällig löneförbättring bleve upptagen för hans innehavande beställning, funne sig de sakkunniga allenast på det sätt kunna tillstyrka framställningen i denna del, att de sakkunniga, i likhet med vad som föreslagits beträffande vissa andra beställningshavare, hemställde om utverkande av riksdagens medgivande därtill, att från det på extra stat för år 1919 under riksstatens femte huvudtitel uppförda förslagsanslaget till tillfällig löneförbättring för viss personal vid marinen finge för år 1919 till Mårtensson utgå tillfällig löneförbättring till belopp av 800 kronor för år räknat, med iakttagande i tillämpliga delar av de särskilda föreskrifter,

som enligt beslut av 1918 års lagtima riksdag skulle lända till efterrättelse beträffande den då beviljade tillfälliga löneförbättringen under åren 1918 och 1919 för viss personal vid marinen.

Frågan om beredande av tillfällig löneförbättring åt poliskommis-
sarien vid flottans station i Karlskrona har med hänsyn till den nu
förebrogta utredningen om arten och omfattningen av bemälda befatt-
ningshavares tjänstställganden ävensom om hans verksamhet vid Karls-
krona stads polis onekligen kommit i ett annat läge än då den näst
lidet år förelåg till prövning. Såsom de sakkunniga framhållit, har
nämligen nu blivit upplyst, att ifrågavarande befattningshavares arbets-
tid till större delen tages i anspråk av hans anställning i statens tjänst,
under det att hans syssla vid Karlskrona stads polis efter allt att döma
är av betydligt mindre krävande beskaffenhet. I övrigt torde också
böra beaktas, att varvschefen i sitt yttrande lämnat ett gott vitsord be-
träffande det sätt, på vilket befattningens nuvarande innehavare, polis-
kommisarien Mårtensson, under lång tid förvaltat sin syssla. Ej heller
må förbises att varvschefen funnit förenandet av berörda bägge befatt-
ningar så mycket mindre hinderligt för statstjänsten, som denna för-
ening av tjänster tvärtom underlättat samarbetet mellan flottans och
stadens poliskärer.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till de skäl, som sålunda och i övrigt förebragts, anser jag i likhet med myndigheterna välgrundad anledning föreligga att tillfälligt löneförbättring beredes ifrågavarande befattningshavare. Givetvis bör därvid jämväl beträffande honom såsom villkor för löneförbättringen gälla stadgandet, att med beställningen icke må förenas tjänst å kommuns stat, så framt ej densamma vid prövning i vederbörlig ordning befinnes ej inverka hinderligt för tjänstgöringen vid försvarsväsendet.

I avseende å beloppet av löneförbättringen ansluter jag mig till de sakkunnigas förslag att den bestämmes till 800 kronor för år.

Jag tillstyrker likaledes i enlighet med de sakkunniga, att denna löneförbättring må utgå jämväl för år 1919.

Beträffande frågan om tillfällig löneförbättring åt personal, vars kontanta avlöning utgår endast i form av arvode, uttalade 1917 års militära avlöningssakkunniga, att löneförbättring borde tillkomma allenast innehavare av befattningar, som toge innehavarens hela arbetstid i anspråk och för vilka avlöningen utgjordes av endast arvode eller av arvode jämte andra naturaförmåner än kost. Vad angår storleken av den tillfälliga löneförbättringen till arvodestagare, föreslogo nämnda sakkunniga,

Arvodes-
tagare.
1917 års
sakkunniga.

att densamma i regel skulle beräknas efter 20 procent av de enligt Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut i stat uppförda arvodesbeloppen, dock med bortseende i förekommande fall från ålderstillägg och med avrundning till närmast lägre med 25 delbart antal kronor. Beträffande sjöullföringspersonalen ansågo emellertid de sakkunniga, med hänsyn till omfattningen av denna personals göromål, en något högre löneförbättring vara nödvändig.

Kungl. Maj:ts proposition nr 362 till 1918 års lagtima riksdag. Vad de sakkunniga sålunda föreslagit i fråga om löneförbättringens belopp lades till grund för Kungl. Maj:ts i proposition (nr 362) till 1918 års lagtima riksdag avlätna förslag. Därvid ansågos emellertid musikledarna vid flottans stationer, för vinnande av större likställighet med motsvarande personal vid armén, böra komma i åtnjutande av löneförbättring enligt en gynnsammare beräkningsgrund, än av de sakkunniga ifrågasatts.

Riksdagen. Kungl. Maj:ts framställning i den del, varom nu är fråga, föranledde icke någon erinran från riksdagens sida.

Nuvarande bestämmelser. Enligt § 5 av kungörelsen angående grunder för tillfällig löneförbättring under åren 1918 och 1919 för viss personal vid marinen äga på grund härav nedan angivna arvodestagare, där befattningen icke innehaves av officer eller underofficer vid flottans eller kustartilleriets stam, under år 1919 uppbära tillfällig löneförbättring med följande belopp för helt år räknat:

sjöullföringsbefälhavare	med 912 kronor 50 öre
sjöullföringsbiträde	med 730 kronor
bibliotekarie vid marininstaben	» 350 »
musikdirektör (musikledare) vid flottans stationer	» 800 »

1918 års sakkunniga.

Vid avgivande av föreliggande förslag hava de sakkunniga anfört, att de ansågo anledning icke föreligga att för år 1920 föreslå någon ändring i de sålunda fastställda beloppen annat än beträffande bibliotekarien vid marininstaben. Den nu till denne utgående löneförbättringen hade bestämts enligt ovannämnda, för såväl arméns som marinens personal tillämpade huvudregel, d. v. s. till 20 procent på det i stat fastställda arvodet, med viss avrundning nedåt. De sakkunniga hade emellertid funnit den löneförbättring, som sålunda tillerkänts nämnde befattningshavare — liksom den enligt samma grunder bestämda löneförbättringen

för ett flertal arvodestagare vid armén — vara väl knappt tillmätt. På grund därav och i anslutning till vad av 1902 års löneregringskommitté i dess ovanberörda betänkande föreslagits beträffande en del jämförliga arvodestagare vid den civila förvaltningen, hade de sakkunniga — i överensstämmelse med vad de föreslagit beträffande motsvarande personal vid armén med arvoden av 3,000 kronor eller därunder — ansett sig böra hemställa, att den tillfälliga löneförbättringen för bibliotekarien vid marininstaben måtte för år 1920 beräknas efter 25 procent i stället för 20 procent av det till 1,800 kronor uppgående arvodet enligt stat, eller alltså till 450 kronor för helt år räknat.

I den förut denna dag beslutade propositionen angående tillfällig löneregrering för vissa ordinarie befattningshavare inom den civila statsförvaltningen har, i enlighet med 1902 års löneregringskommittés hemställan, föreslagits, att till en del med bibliotekarien vid marininstaben jämförliga civila arvodestagare skall utgå tillfällig löneförbättring med 25 procent av arvodena enligt stat. Vid sådant förhållande finner jag mig böra tillstyrka, att ifrågakvarande bibliotekarie kommer i åtnjutande av tillfällig löneförbättring efter enahanda beräkningsgrund.

Departements-
chefen.

I likhet med vad som av riksdagen medgivits för åren 1918 och 1919, torde enligt de sakkunnigas mening jämväl för år 1920 riksdagens medgivande böra inhämtas därtill, att tillfällig löneförbättring må utgå till marindirektören av 1:a graden i flottan Carl Eric Richson med enahanda belopp som till marindirektör av 1. graden på stat och till sergeanten över stat vid kustartilleriet Anders Gustaf Sjöqvist med enahanda belopp som till tyghantverkare vid armén.

**Två sär-
skilda be-
fattnings-
havare.**

Med erinran att den tillfälliga löneförbättringens belopp för tyghantverkare skulle enligt den förut i dag beslutade propositionen rörande viss personal vid armén utgöra 850 kronor, biträder jag förevarande förslag.

Departements-
chefen.

De sakkunniga hava ansett, att för åtnjutande av tillfällig löneförbättring under år 1920 borde, i likhet med vad som föreskrivits beträffande motsvarande förmån under åren 1918 och 1919, beträffande annan personal än marinläkare av 2. graden samt mariningenjör- och marinläkarstipendiater stadgas följande villkor och bestämmelser, nämligen:

**Avlönings-
villkor.**

att med beställning eller befattning, för vilken löneförbättring utginge, icke finge förenas annan till den civila förvaltningen hörande tjänst å

rikets stat än gymnastiklärarbefattning eller annan tjänst å riksdagens stat; samt

att med sådan beställning eller befattning ej heller finge förenas vare sig annan till den militära förvaltningen hörande befattning eller gymnastiklärarbefattning eller tjänst å kommuns stat eller uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är försett med Kungl. Maj:ts oktroy eller blivit registrerat såsom aktiebolag, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag som helst, såframt ej, vad anginge beställnings- eller befattningshavare, som av Kungl. Maj:t utnämnes, Kungl. Maj:t och, vad anginge innehavare av annan beställning eller befattning, den som ägde tillsätta beställningen eller befattningen, uppå därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågavarande tjänst, uppdrag eller befattning ej kunde anses inverka hinderligt för tjänstgöringen vid försvarsväsendet, funne tjänsten, uppdraget eller befattningen kunna få mottagas och tillsvidare bibehållas.

Tillika borde förklaras, att en var, som under år 1920 tillträdde beställning eller befattning, å vilken omförmälda villkor och bestämmelser för den tillfälliga löneförbättringens åtnjutande skulle gälla, skulle vara pliktig underkasta sig samma villkor och bestämmelser, ävensom att förutvarande innehavare av dylika beställningar eller befattningar, vilka icke före viss av Kungl. Maj:t fastställd tid anmälde, att de ville underkasta sig nyssnämnda villkor och bestämmelser och som icke lagligen kunde därtill förbindas, icke skulle för år 1920 eller någon del därav uppbära tillfällig löneförbättring.

Departements-
chefen.

Vad de sakkunniga sålunda föreslagit i avseende å villkor och bestämmelser för den tillfälliga löneförbättringen har icke givit mig anledning till erinran.

Kostnads-
beräkning.

Såsom förut nämnts, är till tillfällig löneförbättring för viss personal vid marinen å extra stat för år 1919 under riksstatens femte huvudtitel uppfört ett förslagsanslag av 1,275,000 kronor.

De sak-
kunniga.

De sakkunniga hava ansett, att de smärre jämkningar i grunderna för den tillfälliga löneförbättringen, som av de sakkunniga föreslagits, icke syntes påkalla vare sig någon framställning till riksdagen om anvisande på tilläggsstat för år 1919 av ytterligare medel för ifrågavarande ändamål eller någon ändring i anslagsberäkningen, såvitt anginge år 1920.

Nyssnämnda belopp, 1,275,000 kronor, borde därför äskas att såsom förslagsanslag utgå även på extra stat för år 1920.

De sakkunnigas förslag i förevarande avseende finner jag mig böra tillstyrka. Departements-
chefen.

Under återopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att **Samman-
fattning.**

a) till beredande av tillfällig löneförbättring under år 1920 åt viss personal vid marinen bevilja under femte huvudtiteln på extra stat för år 1920 ett förslagsanslag av 1,275,000 kronor;

b) godkänna de vid detta protokoll såsom Bil. A fogade grunder för den tillfälliga löneförbättringens utgående;

c) *dels* besluta, att beträffande annan personal än marinläkare av 2. graden samt mariningenjör- och marinläkarstipendiater skola för åtnjutande av den tillfälliga löneförbättringen gälla följande villkor och bestämmelser, nämligen

att med beställning eller befattning, för vilken löneförbättring utgår, ej må förenas annan till den civila förvaltningen hörande tjänst å rikets stat än gymnastiklärarbefattning eller annan tjänst å riksdagens stat; samt

att med sådan beställning eller befattning ej heller må förenas vare sig annan till den militära förvaltningen hörande befattning eller gymnastiklärarbefattning eller tjänst å kommuns stat eller uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är försett med Kungl. Maj:ts oktroj eller blivit registrerat såsom aktiebolag, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag som helst, såframt ej, vad angår beställnings- eller befattningshavare, som av Kungl. Maj:t utnämnes, Kungl. Maj:t och, vad angår innehavare av annan beställning eller befattning, den, som äger tillsätta beställningen eller befattningen, uppå därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågavarande tjänst, uppdrag eller befattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen vid försvarsväsendet, finner tjänsten, uppdraget eller befattningen kunna få mottagas och tillsvidare bibehållas;

dels förklara, att en var, som under år 1920 tillträder beställning eller befattning, å vilken omförmälda villkor och bestämmelser för den tillfälliga löneförbättringens åtnjutande skola gälla, skall vara pliktig underkasta sig samma villkor och bestämmelser, ävensom att förutvarande innehavare av dylika beställningar eller befattningar, vilka icke

före viss av Kungl. Maj:t fastställd tid anmäla, att de vilja underkasta sig nyssnämnda villkor och bestämmelser och som icke lagligen kunna därtill förbindas, icke skola för år 1920 eller någon del därav uppbära tillfällig löneförbättring;

d) medgiva, att från det på extra stat för år 1919 under femte huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till tillfällig löneförbättring för viss personal vid marinen må för år 1919 till nedan angivna befattningshavare utgå tillfällig löneförbättring med följande belopp, för helt år räknat, nämligen

till stammen tillhörande flaggmän samt till chefen för kustartilleriet	1,500 kronor	
» flottans resp. kustartilleriets stam tillhörande kommandörer och överstar ävensom till marinöverintendenten och marinöverläkaren, utöver det belopp av 800 kronor, som enligt fastställda grunder tillkommer dem såsom tillfällig löneförbättring för år 1919, ytterligare	400	»
» den officer med kommandörs lön, som innehar chefsbefattning i marinförvaltningen eller marinstaben, stationsbefälhavarebefattning eller befattningen såsom högste befälhavare över kustflottan och åtnjuter för sådant fall utgående särskilt arvode, utöver det belopp av 650 kronor, som enligt fastställda grunder tillkommer honom såsom tillfällig löneförbättring för år 1919, ytterligare	550	»
» marinöverdirektören, utöver den honom enligt fastställda grunder för år 1919 tillkommande löneförbättring av 650 kronor, ytterligare	850	»
» biträdande stationsingenjör	1,000	»
» poliskommissarien vid flottans station i Karlskrona A. Mårtensson	800	»

allt med iakttagande i tillämpliga delar av de för den tillfälliga löneförbättringens åtnjutande gällande särskilda föreskrifter;

e) medgiva, att tillfällig löneförbättring må för år 1920 utgå till marindirektören av 1. graden i flottan Carl Eric Richson med enahanda belopp som till marindirektör av 1. graden på stat och till sergeanten över stat vid kustartilleriet Anders Gustaf Sjöqvist med enahanda belopp som till tyghantverkare vid armén.

Till denna hemställan, som biträdades av statsrådets övriga ledamöter, täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall, och skulle proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Carl Ridderstad.

Bil. A.

Grunder

för

tillfällig löneförbättring under år 1920 för viss personal vid marinen.*)

§ 1.

1. Flottans och kustartilleriets stam tillhörande officerare och underofficerare ävensom underofficerskorpraler med lön i 1. lönegraden för manskap äga med de undantag och enligt de särskilda bestämmelser, som nedan stadgas, uppbära tillfällig löneförbättring för år 1920 för den beställning, i vilken lön på stat åtnjutes, med följande belopp för helt år räknat:

<i>flaggman och chefen för kustartilleriet</i>	med kronor	1,500:—
<i>kommendör och överste</i>	» »	1,200:—
kommendörkapten av 1. graden och överstelöjtnant	» »	1,100:—
kommendörkapten av 2. graden och major	» »	750:—
kapten av 1. klassen, som vid årets början uppnått följande antal tjänstår:		
minst 3 och mindre än 6	» »	50:—
minst 6 och mindre än 9	» »	550:—
minst 9	» »	1,050:—
kapten av 2. klassen, som vid årets början uppnått följande antal tjänstår:		
mindre än 3	» »	550:—
minst 3 och mindre än 6	» »	1,050:—
minst 6 och mindre än 9	» »	1,550:—
minst 9	» »	2,050:—
löjtnant, som vid årets början uppnått följande antal tjänstår:		
minst 3 och mindre än 6	» »	400:—
minst 6 och mindre än 9	» »	800:—
minst 9	» »	1,200:—

*) Avvikelserna från nu gällande grunder äro utmärkta med kursiv stil.

underlöjtnant (fänrik), som vid årets början uppnått följande antal tjänstår:			
mindre än 3		med kronor	100: —
minst 3		» »	400: —
flaggunderofficer (underofficer av 1. graden), som vid årets början uppnått följande antal tjänstår:			
mindre än 3		» »	300: —
minst 3 och mindre än 6		» »	500: —
minst 6 och mindre än 9		» »	700: —
minst 9 och mindre än 12		» »	900: —
minst 12		» »	1,100: —
underofficer av 2. graden, som vid årets början uppnått följande antal tjänstår:			
mindre än 3		» »	75: —
minst 3 och mindre än 6		» »	275: —
minst 6 och mindre än 9		» »	475: —
minst 9 och mindre än 12		» »	675: —
minst 12		» »	875: —
underofficer av 3. graden, som vid årets början uppnått följande antal tjänstår:			
minst 3 och mindre än 6		» »	200: —
minst 6 och mindre än 9		» »	400: —
minst 9		» »	600: —
underofficerskorpral, som vid årets början uppnått följande antal tjänstår:			
mindre än 3		» »	125: —
minst 3 och mindre än 6		» »	325: —
minst 6 och mindre än 9		» »	525: —
minst 9		» »	725: —

2. I de fall, då löneförbättringens belopp enligt mom. 1 är beroende på antalet tjänstår, skall, med iakttagande av vad nedan i denna § sägs, såsom tjänstår beräknas:

för underlöjtnant (fänrik): tiden från utnämningen till officer, vare sig beställning på stat erhållits genast vid utnämningen eller senare;

för löjtnant, kapten eller underofficer: den tid, varunder en var på grund av fullmakt eller konstitutorial innehaft beställning på stat inom sin tjänstegrad, oavsett huruvida beställningen, vad kaptener angår, tillhört 1. eller 2. löneklassen; samt

för underofficerskorpral: den tid, varunder han innehaft lön i 1. lönegraden för manskap.

3. För erhållande av löneförbättring enligt mom. 1 äger nedannämnda personal tillgodoräkna sig tjänstår i lägre än innehavande grad enligt följande grunder:

löjtnant, som varit underlöjtnant (fänrik) utöver 3 år: högst 3 år av den överskjutande tiden;

kapten, som under sin föregående tjänstetid uppnått mer än 9 på ovan angivet sätt beräknade tjänstår såsom löjtnant: högst 3 år av den överskjutande tiden;

underofficer av 3. graden: den tid, varunder han innehaft lön i 1. lönegraden för manskap;

underofficer av 2. graden, som före befordran till underofficer av 2. graden uppnått mer än 3 tjänstår i beställning med lön i 1. lönegraden för manskap eller i beställning såsom underofficer av 3. graden: högst 9 år av den överskjutande tiden;

flaggunderofficer (underofficer av 1. graden), som under sin föregående tjänstetid uppnått mer än 3 på ovan angivet sätt beräknade tjänstår såsom underofficer av 2. graden: hela den överskjutande tiden.

4. Officer eller underofficer, som överflyttats från armén till marinen eller från flottan till kustartilleriet (Karlskrona artillerikår) eller omvänt, må, därest vid överflyttningen intet avbrott i anställningen ägt rum, såsom tjänstår tillgodoräkna sig tiden för anställning i den förra beställningen, med iakttagande av de i dessa grunder i övrigt givna bestämmelser rörande sådan tjänstårsberäkning.

5. Vid beräkning enligt mom. 2 eller 3 av tjänstår i beställning med lön i 1:a lönegraden för manskap må underofficerskorpral och underofficer av 3:e eller 2:a graden endast tillgodoräkna sig sådan tid, som i omedelbar följd infallit närmast före hans befordran till underofficersbeställningen, men oberoende av huruvida tjänstgöringen fullgjorts vid flottan eller kustartilleriet.

6. Den tid, varunder officer eller underofficer, efter erhållet avsked, med bibehållen befordringsrätt såsom lönlös kvarstått i flottans eller kustartilleriets stam, intill dess beställning på stat ånyo vunnits, får icke inräknas vid tjänstårsberäkning enligt dessa grunder. Vad sålunda stadgats, gäller jämväl beträffande tid, varunder officer eller underofficer åtnjutit tjänstledighet med frånträdande av samtliga avlöningsförmåner, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, under vilken han på grund av förordnande bestritt annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag.

Officer eller underofficer, som, efter erhållet avsked, med bibehållen befordringsrätt såsom lönlös kvarstått i flottans eller kustartilleriets stam och sedermera tillträder beställning på stat i lägre grad än den, han vid avskedet innehade, äger vid beräkning av tjänstår i förstnämnda beställning, utöver vad eljest är medgivet, tillgodoräkna sig föregående tjänstetid i högre beställning.

7. I vad mån föregående tjänstetid må för erhållande av löneförbättring tillgodoräknas av officer eller underofficer, som erhållit avsked i annan ordning än i mom. 6 sägs och därefter vunnit förnyad anställning med lön på stat, ankommer på Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall.

8. Officer eller underofficer, som från *reservstat eller reserv* övergått till beställning på *aktiv* stat, må av den tid, varunder han tillhört reserven, såsom tjänstår för erhållande av löneförbättring tillgodoräkna sig så stor del, som av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall bestämmes.

9. Därest efter 1918 års ingång innehavare av underofficersbeställning befordrats eller befordras till officer med lön på stat, skall sådan officer, utan hinder av vad i mom. 1 är stadgat, äga uppbära tillfällig löneförbättring med så stort belopp, att hans sammanlagda avlöning såsom officer icke kommer att understiga den avlöning, som vid befordringstillfället tillkommit honom å underofficersbeställningen, däri inräknat den tillfälliga löneförbättringen.

10. Underofficer av stammen, som blivit förordnad att med månadslön å varvsstat tjänstgöra å flottans varv, äger, sedan han åter tillträtt avlöning å underofficerskårens stat, för erhållande av löneförbättring tillgodoräkna sig den tid, anställningen vid varvet varat.

11. Underofficer av 2. graden, som under tjänstetid såsom underofficerskorpral vid kustartilleriet uppflyttats till beställning i 1. lönegraden för manskap efter kortare anställningstid än 72 månader, må för erhållande av löneförbättring allenast tillgodoräkna sig högst 9 år av den tid utöver 3 år, som förflutit efter en tjänstetid vid kustartilleriet av 72 månader och varunder han innehaft lön i 1. lönegraden för manskap.

12. Underofficer av 2. graden vid kustartilleriet, som vid armén eller Karlskrona artillerikår vunnit kompetens till underofficersbeställning och i samband med kustartilleriets första uppsättande dit överflyttats, och vilken efter sålunda vunnen kompetens varit under mer än 6 år anställd vid något av arméns truppförband, vid Karlskrona artillerikår eller vid kustartilleriet, må för erhållande av löneförhöjning tillgodoräkna sig högst 9 år av den överskjutande tiden.

§ 2.

Följande flottans stam tillhörande militära beställningshavare äga, med iakttagande *i tillämpliga delar* av övriga i dessa grunder givna bestämmelser, uppbära tillfällig löneförbättring *sålunda*:

underofficer, som blivit förordnad att med månadslön å varvsstat tjänstgöra å flottans varv, med enahanda belopp, som skolat tillkomma honom, därest han fortfarande uppburit avlöning å underofficerskårens stat,

kock eller hovmästare, korpral, som tillerkänts avlöning lika med underofficer av 2. graden, med ett årligt belopp av 75 kronor, samt

kock eller hovmästare, korpral, som tillerkänts lön i 1. lönegraden för manskap, med ett årligt belopp av 125 kronor.

§ 3.

Marinöverintendenten, förste marinintendent, marinintendent av 1. och 2. graden samt marinunderintendent äga uppbära tillfällig löneförbättring efter enahanda grunder, som gälla för flottans officerare inom motsvarande tjänstegrad; skolande därvid iakttagas,

att tjänstår såsom marinunderintendent räknas från första utnämningen, vare sig beställning på stat erhållits genast vid utnämningen eller senare,

att marinintendent av 1. graden, som — utan att hava enligt allmänna eller för vissa e. o. kammarskrivare vid flottans civilstat meddelade särskilda bestämmelser erhållit utbildning för anställning vid marinintendenturkåren — vid kårens uppsättande med 1904 års början överflyttats till densamma från flottans civilstat eller flottans pensionskassa, och vilken vid 1918 års ingång åtnjöt lön i 1. gradens 1. löneklass, må, därest han vid tillträdet av lön i nämnda grad uppnått sammanlagt mer än 15 tjänstår, räknat från första anställningen vid flottans civilstat eller flottans pensionskassa, av den överskjutande tiden tillgodoräkna sig högst 3 år såsom tjänstår för erhållande av löneförbättring, samt

att i sådana fall, som omförmålas i § 1 mom. 6—8, de i dessa moment givna bestämmelser skola beträffande personal vid marinintendenturkåren äga motsvarande tillämpning.

§ 4.

Följande flottans stam tillhörande civilmilitära beställningshavare äga, med iakttagande *i tillämpliga delar* av övriga i dessa grunder givna bestämmelser, uppbära tillfällig löneförbättring med följande belopp för helt år räknat:

vid marinförvaltningen:

kemist.....	med kronor	1,000: —
andre kemist.....	» »	500: —

vid mariningenjörkåren:

marinöverdirektören	» »	1,500: —
marindirektör av 1. graden	» »	1,150: —
» » 2. »	» »	1,000: —
mariningenjör » 1. » 1. löneklassen	» »	1,050: —
» » 1. » 2. »	» »	900: —
» » 2. »	» »	1,050: —
extra mariningenjör	» »	800: —
stationsingenjör, <i>biträdande stationsingenjör</i> , verkstadsingenjör, miningenjör, torpedingenjör, elektroingenjör, artilleriingenjör, kemist	» »	1,000: —
mariningenjörsstipendiat	» »	300: —

vid marinläkarkåren:

<i>marinöverläkaren med enahanda belopp som för kommandör (överste),</i>		
förste marinläkare	» »	1,100: —
marinläkare av 1. graden	» »	850: —
» » 2. »	» »	650: —
marinläkarstipendiat	» »	300: —

vid poliskåren:

<i>poliskommissarie vid flottans station i Karlskrona</i>	» »	800: —
överkonstapel	» »	800: —
konstapel	» »	750: —

§ 5.

Nedan angivna arvodestagare äga, där befattningen icke innehaves av officer eller underofficer vid flottans eller kustartilleriets stam, uppbära tillfällig löneförbättring med följande belopp för helt år räknat:

sjöruddföringsbefälhavare	med 912 kronor 50 öre
sjöruddföringsbiträde	med kronor 730: —
bibliotekarie vid marininstaben	» » 450: —
musikdirektör (musikledare) vid flottans stationer ...	» » 800: —

§ 6.

För underofficerskorpral, som enligt gällande stater uppbär lönetillägg efter viss tjänstetid, skall den tillfälliga löneförbättringen minska med ett belopp, motsvarande lönetillägget. Enahanda gäller kock eller hovmästare, korpral, som tillerkänts lön i 1. lönegraden för manskap och åtnjuter dylikt tillägg.

§ 7.

Den, som under loppet av *år 1920* tillträtt eller avgått från beställning, med vilken löneförbättring är förenad, eller övergått från en till annan sådan beställning, äger å dylik beställning uppbära löneförbättring för den del av året, varunder han innehaft densamma; skolandet därvid iakttagas, att då befordran sker till beställning, varå enligt §§ 1 och 3 löneförbättring kan åtnjutas med olika belopp allt efter antalet tjänstår, löneförbättringen i varje fall skall beräknas efter det belopp för helt år, som skolat tillkomma beställningshavaren, därest han vid årets början innehaft beställningen i fråga.

§ 8.

Löneförbättring enligt §§ 1, 3 och 4 tillkommer icke blott löntagare, som på grund av fullmakt, konstitutorial eller förordnande innehar egen beställning med lön på stat, utan jämväl den, som i stället för avlöning å egen beställning på grund av särskilt förordnande äger åtnjuta samtliga med annan beställning förenade avlöningsförmåner; skolandet i senare fallet vid förordnande å beställning, varå enligt §§ 1 och 3 löneförbättring kan åtnjutas med olika belopp allt efter antalet

tjänstår, iakttagas, att löneförbättringen i varje fall skall utgå med det för beställningen fastställda lägsta belopp, som erfordras för att den sammanlagda avlöningen under förordnandet skall motsvara minst den sammanlagda avlöning, som tillkommit den förordnade å hans egen beställning, den tillfälliga löneförbättringen däri inräknad.

§ 9.

Den tillfälliga löneförbättringen skall anses tillhöra lönen och utgå i samma ordning som denna; där avlöningen endast utgår i form av arvode eller stipendium, skall löneförbättringen anses tillhöra arvodet eller stipendiet och utgå i samma ordning, som för sådan avlöning är stadgad.

§ 10.

Där i författningar eller eljest beträffande marinen tillhörande personal, som icke åtnjuter avlöning på stat, finnes bestämt, att sådan personal skall under den tid, vederbörande är inkallad i tjänstgöring, åtnjuta enahanda avlöning och övriga förmåner, som enligt stat eller eljest tillkomma personal med motsvarande anställning på stat eller vid stammen, skall sådan bestämmelse icke gälla tillfällig löneförbättring enligt förevarande grunder.
